

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

3 de Caussis & rationibus legitimæ seruitutis, & seruorum distinctione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

§. Papinianus, de minor. 25. an in P. alias restituantur, l. 1. §. 2. si ad-
 uer. vend. C. §. serui, de iur. person. scientes se ingenuos, l. 1. quib. ad
 liber. procl. non lic. P. ad pretium participandum, l. non itaco, C. de
 libe. cas. se venditari ignorantibus, l. liberis, §. si quis sciens, eod. in
 P. patiebantur, §. serui, de iure perso. l. cum pacto, 40. de h. cau. P. l.
 §. seruorum, §. §. 1. de sta. hom. in P. l. 1. 2. §. 3. quibus ad lib. proclam.
 non lic. P. l. 2. si libert. ingen. esse dic. in P. Indigni certe libertate &
 restitutione vel misericordia, qui sese scientes prudentesque in
 tantam seruitutis necessitatem coniecerint, arg. l. 2. §. si quis ta-
 men cum posset, si quis caui. in P. l. si fideiusor, §. 1. qui satisf. cog. in P. l.
 penult. quod vi aut clam. l. pen. quib. ad liber. procl. non lic.

9 ¶ Ex horum numero esse possunt illi, de quibus meminit A-
 thenæus, lib. 6. cap. 7. his verbis, si, inquit, ex Bœotia, qui Arneam
 coluerunt, qui non recesserunt in Bœotiam propter amorem regionis,
 se ipsos Thessalis in seruitutem dederunt, ex stipulatione, ex qua neque
 se extra regionem recipient, neque occident, i. si que regionem illis co-
 10 tentes tribui a persoluunt. ¶ Sponte ¶ apud Germanos seruitus et-
 iam subitur in ludo. Alam etenim, inquit Cornelius Tacitus, sibi
 inier. serua exercebat, tanta lucrandi perdedisse temeritate, ut cum
 omnia defecerunt, extremo ac nouissimo iactu, de libertate ac de corpore
 contendant: vultusque voluntariam seruitutem adit, quamuis
 iunior, quamuis robustior, alligari se ac venire patitur. Ea est in re
 praua perniciosa, fidem ipsi vocant, §. c. Corn. Tac. de morib. Germa-
 11 ¶ Necessitas ¶ dehinc libertatē tollit, & permittit seruitutem fi-
 liis inferre, & eos distrahere tempore famis vrgentis, l. 1. §. 2. de
 patrib. qui filii. dist. ca. tamen conditione, vt restituito pretio
 emtori a patre vidente, vel aliis, possent ingenuitati restitui. ¶ Et
 12 ¶ olim quoque debitor inops adiudicabatur creditoribus ex lege
 duodecim tabularum, Gellius, lib. 20. cap. 1. Sic & inter Israelitas
 aliquando obtinuisse, conicio ex illa vidua, quæ ita Helisæum aff-
 facti, 4. Regum. c. 4. & Ioseph. lib. 9. Antiquit. Iudaic. cap. 3. Seruus
 tuus vir meus mortuus est, & tu nosti quia seruus tuus fuit, timēs De-
 um: Ecce creditor venit, ut tollat duos filios meos ad seruiendum sibi.
 Hodie tamen iure Codicis Iustinianei, quod olim obtinebat,
 prohibetur, ne personæ liberæ ob aes alienum seruæ fiant, l. ob aes,
 C. de actio. lib. 4. tit. 10. & authen. imo, eod. tit. §. quia vero, vt nul. iud.
 lic. bab. loc. seruat. in authen. coll. 9. vel oppignorentur, l. qui filios,
 quæ res pigno. oblig. poss. C. c. 2. de pigno. nisi forsitan quis emerit ca-
 13 ptum a Barbatis: nam nisi pretium ei restituitur, potest per quin-
 quennium seruitio redemti vti, l. fin. de capti. lib. 8. C. tit. 51. ¶ Ea
 14 ¶ tratione grauitur leges ferunt, pro debito ciuili quemquam car-
 ceribus mancipari, l. nemo, de ex actor. tribu. lib. 10. C. quia speciem
 seruitutis carcer habet, & non posse a loco dum velis recedere,
 l. 2. de lib. homin. exhiben. in P. ¶ Ob ¶ necessitatem vrgentis famis
 Aegyptii dicebant ad Ioseph. Eme nos in seruitutem regiam, & præ-
 be semina, 1. Genes. 47. Et de Gallorum antiquis moribus sic Iulius
 Cæsar scribit. Plebs pene seruorum habetur loco, quæ per se nihil au-
 det, & nulli adhibetur consilio. Plerique cum aere alieno, aut ma-
 gnitudine tributorum, aut iniuria potentiorum premuntur, sese in ser-
 uitatem dicant nobilibus: in hoc eadem omnia sunt iura, quæ dominis

15 in seruos, Iul. Cæsar. lib. 6. bull. Gall. ¶ Arbitror ¶ istos seruos, Am-
 bactus dictos apud eundem, Idem, d. lib. nam vt ait Festus apud
 Ennium, Ambactus lingua Gallica seruum significat. ¶ Captiuita-
 16 te ¶ ferui sunt in bello capti, & seruati a victoribus, qui iure neca-
 re captos poterant, §. serui autem, in 1. §. 2. de iure perso. l. libertas,
 §. fin. de stat. homi. in P. l. §. seruorum, §. iure gentium, eod. tit. l. pupil-
 lus, §. seruorum appellatio, de verb. signif. iulque hoc gentium permi-
 sit, l. postliminius, de capti. l. hostes sunt, eod. tit. Eia quo quis su-
 peratos est, eius & seruus dicitur a D. Petro, 2. Petr. 2. c. Argiui vir-
 be Mycena potiti, omnes seruitute damnarunt, decimamque idolis
 suis dicarunt, Diod. Sicu. lib. 11. Salaci rebellantes contra Octa-
 uianum Cæsarem, victi & domati fuerunt a M. Terentio Varro-
 ne: eorum filii diuenditi ea conditione, ne quis eorum ante vice-
 simum annum liber fieret, Dio Cass. lib. 53. Histor. Rom. Claudius
 Cæsar Lycios ad eadem usque Romanorum quorundam tumultu-
 ando progressos, in seruitutem redegit, & Pamphiliz adiecit,
 Idem, lib. 60. Alexander Magnus, oppidum quoddam, in quod
 Mallorum quidam profugerant exacie, cum vi cepisset, omnes
 qui eo confugerant, in seruitutem redegit, Arrian. lib. 6. de exped.
 Alex. Magn. Et antea capta vi Thebanorum ciuitate, quæ ab eo
 defecerat, quotquot Thebanorum cædibus superfuissent, excep-
 ptis sacerdotibus virisque sexus, atque iis qui Philippo aut Ale-
 xandro priuati, aut Macedonibus hospitalitatis iure deuincti ef-
 sent, in seruitutem redegit, idem lib. 1. expedit. Alex. Rationes hu-
 ius receptæ seruitutis relatæ sunt iam in lib. n. c. r. iustius compendii

iuris, & libro de iur. arte. cap. De iure gentium ab humanitate &
 clementia victorum, & a beneficii ob vitam seruatum agnitione:
 quas ibi videto ¶ Hodie ¶ capti inter Christianos, captiui Christia-
 ni serui non sunt, redemptio tamen a captis debetur: & ita non ser-
 uaturus postliminii in personis, sed in rebus, secundum Boeriu-
 um, in §. 1. de iure perso. in consue. Bitur. quem sequor: quanquam
 retentionem, qua vtuntur victores, non longe abesse a seruitutis
 specie non distat, l. 2. de liber. homi. exbi. P. Verum ius libertatis
 integrum manet. Nec possum subletere Bartolo, Baldo, Ange-
 lo, Franc. Aretino, dum aiunt, prædicti inter. in l. qui a latronibus,
 §. fin. de testam. & rursum Barr. in l. hostes, de capti. & ibi viden.
 Alexan. nu. 11. captos in bello ab Imperatore, & rege Galliar, fieri
 seruos. ¶ Et ¶ iure ciuili non omnes in bello capti serui fiebant, 18
 sed capti tantum ab hostibus, quibus bellum publice decretum
 erat: hi enim hostes, ceteri latrunculi & prædones, quibus hoc
 ius non est, nec cum captis ab illis est ius postliminii, l. hostes, 24. de
 capti. & postlim. reuer. l. hostes, & l. quos nos hostes, de verb. sign. Sic
 nec in factiōibus, & ciuitatum seditionibus, vel ciuilibus bellis,
 iura captiuitatem & postlimin locum habent, nec capti amitte-
 bant ingenuitatem, Vlpia. in l. si quis ingenuam, 21. §. fin. de capti. &
 postlim. reuer. Paul. l. postliminium, 19. §. a piratis, eod. titu. l. cum co-
 gnatum, 4. de ingen. & manum. lib. 7. C. tit. 14. ¶ Seruos ¶ captiuita-
 19 tis, non generis, dicebant Theffali Penestæ, & Theffalæcetas: qui
 autem in seruitutem se dedissent, Mnestas, Athen. lib. 6. Dipsop.
 cap. 7. ¶ Nascuntur ¶ porro serui ex ancillis, sequunturque statum
 matris iure gentium, l. §. seruorum, §. iure gentium, de sta. homi. §.
 serui in 2. de iure perso. l. fin. de liber. cau. ¶ In gratiam tamen li-
 bertatis statuerunt iura, consideranda in matre tria tempora, concep-
 tionis, partus, natiuitatis, & quod inter hæc lapsum: vt si in ali-
 quo horum fuerit mater libera, quamuis antea vel postea, vel me-
 dio fuerit serua, vel postea fiat, semper partus sit liber, nec cala-
 mitas matris debet nocere filio, qui in vtero est, l. sed & si quis, &
 §. e contrario, de ingen. l. §. seruorum, §. ingenui sunt, de sta. homi.
 Vt, & si ex patre seruo & matre ingenua quis nascitur, partus na-
 scitur ingenuus, & lequitur matrem, non seus ac si vulgo concep-
 tus ex libera sit, §. 1. de inge. ap. Iustinian. l. lex natura. 24. de sta. ho-
 mi. in P. l. eius, ad munic. in P. l. vulgo conceptus, 23. & seq. l. cum le-
 guima, 19. de sta. homi. Nec habetur ratio coniunctionis serui &
 liberæ, cum matrimoniū iustum non consistat cum seruo: quam-
 uis inter liberum & ancillam recipiatur, l. 3. C. de incest. nupt. l. ser-
 uis, 23. sum. gl. C. ad l. l. de adul. ¶ Et ¶ in his omnibus, insigniores
 21 notæ differentiarum inter seruos apparent, ommissis qualitatibus
 aliis lenioribus, vel ex officio eius iniuncto tractis, vt quod nouit-
 rii & veterani seu veteratores, l. fin. de edil. edil. l. præcipiunt, 37. en-
 vicatū, ordinariū, l. sed & si quid, §. 1. de vstruc. in P. mediastini, l. 2.
 §. 1. & l. 1. §. canonem nau. cau. stab. in P.

¶ Superioribus ¶ seruis affines sunt famuli & liberi homines, 22
 qui tamen nobis bona fide seruiunt, & præstant operas, vel cum
 mercede vel sine ea, vt in l. qui operas, loca. in P. & nobis acqui-
 runt, Pompon. in l. liber homo, 17. & l. si seruus meus, 21. & Vlpia. in l.
 qui bona fide, 23. & Modest. in l. homo liber, 54. de acqu. rer. domi.
 lib. 4. P. tit. 1. Et legari & locati potest opera liberi hominis, l. ho-
 minis, l. vstruc. lega. quamuis iureiurando obligari nequeat, l. vt
 iurisrandi, de oper. libert. in P. ¶ Horum ¶ apud Moscouitas lex, 23
 vt iis non sit licitum quolibet tempore a seruitio recedere: & si a-
 liquis citra domini voluntatem abierit, nemo eum afflunt, Sigisf.
 Liber Baro, in commen. rer. Mosq. quit. Simile etiam edicto aliquan-
 do nostra ætate, constitutio. Regia. cautum est, ne liceret famulos
 vel ancillas alicuius recipere inconsultis dominis, a quibus abibant,
 ad vitanda furta & latrocinia domestica, & dominorum contem-
 tum. Item quia nemo dominum suum deserit, sciens nusquam
 latendi locum sibi esse derelictum, l. seruus, 11. de agrico. & censu.
 lib. 11. C. tit. 47. ¶ Adscribitur ¶ aliqui seruorum aliam speciem, qui 24
 rebus inferuiant, qui operi vel rei alicui faciundo, velint nolint,
 addicuntur, agnito legato, vt dum imponitur onus libertis, vt se-
 pulcro patroni inferuiant, l. Titio centum, §. Titio 2. de condi. & de-
 monstra. in P. l. Menia, de manum. testa. dum glebæ terre addicuntur,
 vt captiui perpetui, tot. tit. de agrico. & censu. d. 11. lib. 10. dum
 serui pœnæ efficiuntur, ad remos vel metallum damnati, §. pœnæ,
 quibus mod. ins. pat. pot. sol. l. quidam, de pen. in P. vltimo supplicio
 damnati, l. qui vltimo, de pen. in P. damnati ad perpetuos carceres,
 c. quamuis, eod. in C. c. novimis, in §. fin. de verb. signif. Intra
 enim seruitutis est non posse libere recedere,
 l. 2. de liber. hom. exbi.

